

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte

SPRE ȘTIRE

Un țăran care în anul trecut s'a scris membru la »Reuniunea Economică« a noastră, ne crie acum, că deși n'a plătit încă și pe anul de față, dânsul socotindu-se tot membru, se înștiințează la un număr de altoi din cele puse în vedere de Reuniune.

Trebue să dăm o lămurire:

La Reuniunea noastră Economică numai aceia sunt membri, cari și-au plătit pe anul curent taxele de membru. Dacă cineva s'a scris anul trecut, cu sfârșitul anului a încetat a mai fi membru, și numai făcând plata și pe anul nou, e iarăși membru pe acest an. Cei pe viață (cu 25 cor.) și fondatorii, firește n'au lipsă de înștiințări nouă, ci sunt în fie-care an membri. Numai cei ordinari (cu 2 cor. pe an) și ajutători (cu 1 cor. pe an), trebue să se înscrie de nou, dacă vreau să se bucure de favorurile ce le îmbie Reuniunea.

Acestea pentru-ca nu cumva membri ordinari și ajutători înscriși anul trecut, să creadă că și fără a se scrie de nou, vor fi socotiți și ăstan de membri și că ar avea drept la favorurile îmbiate de Reuniune.

Pentru aceea atragem de nou luarea aminte asupra apelului de mai jos:

APEL

„Reuniunea Economică“ din Orăștie face prin aceasta apel către cărturarilor și inteligenții nostri de prin sate, să îndemne pe cât mai mulți țărani a se înscrie de membri la „Reuniunea economică“ de aici, căci primind ăstan Reuniunea 800 de altoi frumoase (cari în al doilea an deja rodesc), dorește a îmbogăți pe membrii săi cu altoi aleși, gratuit sau pe un preț mic de tot. Atât membrii ordinari (cu 1 fl. pe an), cât și

cei ajutători (cu 1 coroană pe an), vor primi dela Reuniune altoi în preț îndoit pe cât face mica taxă ce ei vor fi plătit Reuniunii.

Dorim ca apelul acesta să aște cât mai frumos răsunet, spre binele înșiși economilor nostri.

Ce rău e, că la noi nu prea prind sfaturile bune.

Am scris în unul din numerii trecuți ai »Bun. Econ.«, cât de folositoare este creșterea vermilor de mătăsa. Mă folosesc de acest prilej aducând ca sprijin al sfaturilor mele câteva povețe prețioasă ce, resfoind prin cărți și gazete vechi, le am aflat în foaia »Transilvania« dela 1862, adevă înainte de aceasta cu 38 de ani. Cu prilejul adunării Asociațiunii transilvane ținută în Brașov, domnul Ioan Petric, protopop, care și azi trăiește în vârstă foarte înaintată, a dat niște povețe, cari n'au fost urmate, spre mare pagubă a poporului nostru.

Iată unele din povețele domnului protopop:

»Unul dintre mijloacele cele mai corespunzătoare scopului, care ar contribui mult la înavușirea și fericirea Românilor, cuget a fi și cultura bombașilor sau vermilor de mătăsa. Jurnalele noastre ne arătară încă de mult, că producerea mătăsii în Italia și în alte provincii aduce venituri colosale de mai multe milioane de florini.

»De ce dară să nu ne ocupăm și noi cu acest ram de industrie? Mai vârtos când știm, că întreprinderea lui e foarte ușoară și nu cu spese mari, de oare-ce cu ea se pot cuprinde nu numai copiii și fetițele noastre, ci și babele, pe când mânilor tari și vênjoase ale celor vîrstnici: feciori și fete, bărbași și femei, nu se cere a se sminti dela lucrul câmpului și dela alte meserii și întreprinderi folositoare și procurătoare

de nutremânt... Italienii ne asigură, că temperatura aerului nostru este cu mult mai priincioasă... vermilor de mătăsa, decât cea din Italia, unde aceste insecte adesea se bolnăvesc de căldura cea mare, ce domnește acolo.

»Grija ce o pricinuesc dările, o poate ușor ridica tot Românul prin producerea mătăsii în restimp numai de 6 săptămâni, dacă va prăsi mai întâi frăgari și apoi gogoășe de mătăsa.

»Inse întreprinderea aceasta nu aduce numai atâta, cât se cere pentru acoperirea dărilor, ci este un izvor, care poate înavuși pe mulți și pe lângă aceștia se pot nutri... și cei lipsiți, precum vom vedea din următoarele deslușiri:

»In Transilvania după măsurarea catastrală sunt 2.161.242 jugere de arătură și 1.575.635 jug. de fenaș. Deci, de vom socoti acum numai o a patra parte din jugerele de sēmănătură — 500.000 jug., pe care se se răsădească numai câte 20 frăgari, dau 10 milioane frăgari; frunza acestora computată câte 1 fl. v. a., dă 10 milioane florini.

»Noi știm, că din locuitorii Transilvaniei două din trei părți sunt Români, adevă 1,300.000 suflete, sau 260 de mii familii. Din aceștia se punem că numai jumătate — 130.000 — case se-și prăsească frăgarii pretinși, dela frunza acestora vor câștiga 2,600.000 fl.; ear' de se vor ocupa și cu vermii de mătăsa, fie care familie va putea produce din frunza frăgarilor sei gogoășe de mătăsa în preț de cel puțin 160 fl., din cari scăzând spesele socotite în 60 fl. pentru cei-ce ar cumpăra frunza, ar mai rămânea totuși folos curat la toată familia 100 fl., ear' la 130.000 familii, vor rămânea 13 milioane fl. v. a.

»Va întreba cineva, că în cât timp se vor putea câștiga aceste 13 milioane florini, fiind-că acum nu avem suma pretinsă de frăgari? Răspunsul nostru este, că mult în 10 ani.

.....Dacă din 20 case române numai una se va ocupa cu cultivarea vermilor

de mătășă, vor fi totuși 13.000 familii, cari laolaltă câștigă 1,300.000 fl., va se zică: poporul român s'ar înavuți în tot anul cu câte 1 $\frac{1}{2}$ milion florini...

»Mijlocul pentru prăsirea frăgarilor și manipularea cu vermii de mătășă le-am putea dobândi din școalele satești. Aceste după înaltele mandate împărătești trebuie să aibă... câte o grădină, în care să se facă școală de pomi și învățătorii să dea instrucție elevilor cum să răsădească pomi... respective duzii prin atari grădini și pe lângă miezuinile lor; căci frăgarii dau un venit cu mult mai mare, decât ceialalți pomi, ce adeseori expuși fiind brumei, răcelilor și omidelor, nu-și dau fructul lor.»

După-ce dl Petric a pus cu chipul acesta în vedere folosul prăsirii frăgarilor și vermilor de mătășă, a acestui ram însemnat de câștig și de îmbunătățire a stării poporului, a stăruit și ca să se iee măsurile de lipsă pentru punerea în lucrare.

Au trecut însă 38 de ani fără să se facă vre-o ispravă în părțile ardelen, așa că azi stăm în această privință ca și atunci. Și, Doamne, de câte milioane ne-am lipsit prin această întrelăsare neiertată!

Măcar de ar prinde acum bunul sfat, ce l'am scos din nou la lumină, și de n'am mai rămânea nepăsători față de povețele, ce cu dragă inimă și cu cel mai curat gând se îmbie cetitorilor acestei foi.

AGRICULTURA

Cum se îngrășe pământul și cum se samănă lucerna.

Am arătat cu alt prilej care climă și ce fel de pământ îi prieste lucernei. Nu e însă îndestulitor, ca numai clima și pământul să fie dela fire priincioase acestei plante. Chiar și cel mai bun pământ, stors fiind prin cultură neîntreruptă, fără a 'i-se înapoia prin gunoie vlaga trebuincioasă, nu dă roadele dorite. Și de altfel, fiind o iarbă unică în felul seu, care durează o mulțime de ani, dând câte 3—5 cosituri sdravene în fiecare vară, lucerna trebuie să se samene într'un pământ bine gunoit și bine lucrat. Intre toate soiurile de îngrășeminte cel mai priincios lucernei este gunoiul de grajd.

Pentru-ca însă lucerna să isbutească pe deplin, ea nu trebuie sămănată

în același an când s'a dat gunoiu pământului, ci numai în anul următor. S. p. în anul trecut am gunoit din greu un loc, în care am sămănat cucuruz, napi sau alte plante de săpat. Prin săpătul acestor plante în anul trecut, locul din vorbă s'a lucrat cât se poate de bine și a fost curățat de burueni. Dacă în toamna trecută i-am mai dat și o adâncă arătură, locul acela a devenit foarte potrivit pentru sămănatul lucernei în primăvara, ce bate la ușe.

De sine se pricepe, că aceeași cale ar trebui să urmeze în acest an plugarul, care din întâmplare n'ar avea pregătit un loc pentru sămănatul lucernei în această primăvară, ci numai pe de acum într'un an.

La sămănat se urmează în modul următor: locul se ară și samănă mai întâi cu ovės sau orz, după aceea se grapă și pe urmă se dă sēmēnța de trifoi. Sămănatul se face cu mână și, chiar având mașină de sămănat și cu aceasta sēmēnța trebuie aruncată prin împrăștiere, nu în rînduri. La un juger de pământ se cer cam 17 kilograme de sēmēnță care, pentru a se putea sămăna mai de o potrivă, se amestecă tot cu atâta nēsip mērunt și uscat. E de însemnat, că lucerna trebuie sămănată cât de des; cu chipul acesta buruenile și alte ierburi nu pot ieși la iveală și astfel se câștigă nutreț mai mult și mai bun.

După-ce a fost aruncată, sēmēnța e de a se îngropa trecēnd peste ea cu grapa de mărăcini sau cu tăvălugul.

Răspunsul la întrebarea: Când anume e de a se sămăna lucerna, mai de timpuriu sau mai târziu? atîrnă dela mai multe împregiurări cari, încât pentru hotarul unei sau altei comune, se pot determina apriat numai prin cercări repetite locale. Totuși se poate da ca regulă, că ne mai fiind teamă de înghețuri, sămănatul lucernei se poate face. Înghețuri mari și mai îndelungate i-ar putea strica lucernei de tot fragede. Nu mai puțin și seceta, ce adesea se pornește târziu primăvara. Fiind timpul priincios, adecă călduț, dar' nu secetos, lucerna se poate sămăna fără teamă în luna Martie. La din contră în Aprilie. Până la sfîrșitul acestei luni, nu e târziu pentru sămănat.

GRĂDINĂRIT

Morcovii.

Cine nu știe cât de gustuoasă și hrănitore e supa (zama), în care s'au fert morcovi? Și cine nu știe cu câtă plăcere și cu cât nesaț se mănâncă morcovii în stare crudă? Copiii îndeosebi ar mânca morcovi în toate zilele, și se bat după ei ca și după zahar și poame.

Nu de jaba este această înclinare. Morcovii conțin în sine zahar și alte materii, cari plac nu numai gustului, ci priesc în mod însemnat trupului și sănătății.

Durere numai, că în multe din grădinile noastre morcovii nu se cultivă de loc și la sate în mare parte ei nu se întrebunțează mai de loc în mîncări.

Nu așa fac alte multe neamuri; ele dau întindere mare culturai morcovilor, nu numai în grădini, ci și în câmp, cultivând locuri întregi cu această plantă folositoare, și o întrebunțează nu numai pentru hrana omului, ci și pentru a animalelor, cari de asemenea o mănâncă cu cea mai mare plăcere. Pentru hrana animalelor cari sunt în creștere, nu se află o plantă mai pe sus de morcovi. Vacile hrănite cu morcovi dau lapte mult și untos. Carnea animalelor, cărora se dau cât de adeseori morcovi devine foarte gustuoasă; de aici în multe economii obiceiul de a se da porcilor de îngrășat morcovi în amestecare cu alte plante. Animalele mănâncă cu plăcere și frunzele morcovilor.

Morcovii isbutesc și în pământ mai slab, unde dejaba s'ar sămăna trifoiul și lucerna. Totuși un pământ lutos sau nēsipos, cu pătura roditoare adâncă și bine îngrășată, este cel mai priincios morcovilor.

Pământul se pregătește ca și pe seama altor plante de săpat. Anume: se gunoeste și ară adânc din toamnă. Primăvara de timpuriu se ară din nou și se samănă. Dând peste morcovi un îngheț mai mic, nu le strică.

Dacă i-am sămăna în urma spi-coaselor, miriștea trebuie întoarsă îndată după secere; toamna înainte de îngheț trebuie dată locului o arătură adâncă, ear' primăvara se grapă și samănă.

Sămănatul se face de obicei

prin împrăștiere; dar' se pot pune și în cuiburi îndepărtate de 25—30 cm. La un jugăr se cer cam 5 kg. sēmēntă, ear' pentru pus în cuiburi numai pe jumătate. Morcovii se samănă cu bun folos la adăpostul grăului, secării, orzului, inului ș. a. plante. Sămănătura aceasta se face primăvara îndată ce s'a sbicit pământul. Acești morcovi se sapă și răresc îndată după seceriș. Ear' cei sămănați singuri trebuie săpați îndată ce se pot deosebi șirurile. Mai târziu se răresc și plivesc.

Soiurile cele mai potrivite pentru sămănatul în mare sunt: morcovii roșii și cei albi cu capul verde, cari dau roade îmbelșugate, crescând până la greutatea de câte 4 kg. Pentru grădini și hrana omului soiul carotte este cel mai bun.

De pe un jugăr se scot până la 300 măji metrice de rădăcini și până 30 măji frunze.

Frunzele se dau animalelor de obicei în stare proaspătă, ear' rădăcinile se păstrează în pivnițe sau în bordee făcute în pământ.

Din cele spuse aici se vede, că morcovii sunt o plantă de foarte mare preț în economie. Este deci timpul să dăm o întindere cât mai mare culturii lor în grădini și să facem încercări și în câmp.

ROMUL SIMU

STUPĂRIT

Prelegerea dlui Simu.

(Urmare)

Un Englez ne dă dovadă despre folosul albinelor în economia câmpului în chipul următor: el a sēmēnat o bucată de loc cu exparsetă, adică un fel de trifoiu. În toată lucrarea a făcut o singură deosebire, anume: înainte de înflorire jumătate din exparsetă a acoperit-o cu sîtă de sirmă, ca albinele să nu-i poată cerceta florile. Și ce credeți că s'a întemplat? Toate au fost bune și frumoase. Cotoare, frunze și flori nu s'au deosebit întru nimica de cele din partea descoperită. Și totuși la urmă s'a văzut o mare scădere. Imblătind exparseta, cea descoperită a dat vr'o 15 ferdele de sēmēntă, ear' cea acoperită abia un pumn.

Apoi precum se întemplă cu pomii, cu vanilia și exparseta, tot așa se întemplă și cu celelalte plante.

Deci, cu cât stupi mai mulți in-

tr'o comună, cu atât roade mai îmbelșugate în grădini și pe hotar.

Dar', ținend albine, noi putem avea și un folos mare în ce privește sufletul nostru: îmbunătățindu-ne în mod însemnat moravurile (năravurile). Sirguinta, rîndul bun, pacea și curățenia, ce domnesc în coșniță, cum și peste tot întocmirea minunată a vieții lor, poate sluji ca pildă neîntrecută pentru întocmirea vieții noastre, devenind și noi toți dearîndul străduitori și păstrători, iubitori de bunăruindială, de iubire frățască și de pace, ear' la nevoie curagioși, ca albinele, în fața dușmanilor.

În pildele sale înțeleptul Solomon ne zice: „... mergi la albină și vei cunoaște cât este de lucrătoare și cât de curat lucru face; ale cărei ostenele împerații și proștii le întrebunțează spre sănătate și de mulți este iubită și mărită, măcar deși este slabă de putere, ci pentru înțelepciune, cinstindu-o o au luat înainte.»

Din cele spuse până aici se vede, că stupăritul e vrednic de luarea aminte a tuturor pentru folosul, ce el ne îmbie.

Să vedem acum, cine se poate indeletnici cu stupăritul. Cum am mai pomenit, aproape fiecare om de orice stare și de orice vîrstă, bogați și săraci, bătrâni și tineri, bărbați și femei, ba chiar și copii.

Nimēru nu i-ar prinde mai bine stupii, ca tocmai sēracului. Pentru un bogat 20—30 fl. sunt o nimica toată; pe cînd pentru un sērac o astfel de sumă, câștigată din stupărit, ar fi mare lucru. Și pentru mine mierea și ceara n'ar face serviciu mai bun, ca pentru sērac, a cărui casă s'ar dedulci și lumina prin roada albinelor. Coșnițele de nuiele și de paie sunt ieftine, și în timpul iernii ori-cine 'și-le poate găti, ca astfel să nu-'l coste aproape nimic. O stupină din grădele, de asemenea își poate alcătui chiar și cel mai sărac om. Ar mai rămănea să-și vadă omul de un stup, doi, de prăsilă. Hrana 'și-o câștigă albinele; lor n'are să li se dea din mână, și cînd li se și dă câte ceva, tot numai din ce ele au adunat li se dă. Apoi se știe, că sērăcia nu e piedecă la ținerea stupilor. Căci chiar și cel-ce n'are o breazdă de pământ în hotar poate să țină stupi, fără a plăti dare de câștig, sau taxă de pășunat.

Ca să vedeți însă, că stupăritul este îmbrățișat și de oameni mari și în bună stare, îmi iau voe a vă aduce o pildă ca o sută. Este în Blaj un bărbat destul de cunoscut tuturor, fost candidat la scaunul mitropoliei de acolo, acum preposit al capitulului, președintele Asociațiunii, membru al Academiei române, președintele direcțiunii la banca „Patria“, totodată om cu frumoasă avere. Acest bărbat care numără aproape 70 ani, de o viață foarte lucrativă, vara-iarna îmbulzit de fel și fel de ocupațiuni, este Reverendissimul domn Ioan M. Moldovan, care deși așa ocupat și în vîrstă înaintat, își face totuși timp și de a se indeletnici și cu stupăritul. Și pentru dēnsul cea mai plăcută petrecere în timpul liber de primăvară, vară și toamnă, este a mai lucra câte ceva în bine întocmita sa stupină.

Astfel ar putea și trebui să facă cîrturarii din toate comunele noastre.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Representația teatrală dată de meseriașii nostri Sâmbăta trecută sara, a lăsat cele mai bune impresiuni asupra puterilor de diletanți, ce se află în sinul lor.

Publicul român din loc, și chiar din jur, a arătat frumoasă atențiune producțiunii meseriașilor, participând în număr frumos.

Diletanții s'au achitat foarte bine de rolurile lor.

Representația s'a deschis prin declamarea monologului comic „Omul păcălit“ prin dl Iosif Antonie, după care a urmat în curēnd piesa „Sērăcie lucie“, o piesă mediocră, și care ca să facă efect, trebuie să fie jucată de jucători buni. Cu atât mai mare e meritul diletanților nostri din vorbă, că jucată de dînșii piesa a lăsat efect destul de bun. A fost jucată de dnii P. Banciu, I. Herța, R. Ionescu, C. Budoiu, I. Antonie, I. Muntean, V. Arsenie și G. Bocan, și d-șoarele Roza Rațiu, Catinca Rus, Safta Adămescu, Floarea Budoiu, Sofia Bogat, Saveta Ciucurel și Ana Berian. Toți și toate au jucat bine, dar' deosebit isteț a predat pe țeranul pururea sufultat a da sfaturi altora, a ocări la fete și ficiori că nu-s destul de sdraveni, dl I. Herța. Asemenea dl Petru Banciu pe „epitropul“

și „nembu“, sêrac dar' fudul, și tot cu lauda în gură că cine-i el! Mult a ridicat frumseța scenei costumul sêlîștesc al d-șoarelor.

Asemenea reușit a fost jucată piesa a doua „Vecinătatea periculoasă“ prin d-nii P. Banciu, R. Ionescu, I. Muntean și d-șoarele Sofia Bogat și Safta Adămescu.

Diletanții au fost rêsplătiți cu îndelungate aplause.

Pe lângă succesul moral, mulțumitor a fost și succesul material.

Diletanții noștri meseriași pot fi deplin satisfăcuți de succesul serii și dl C. Baicu, care a condus probele, asemenea.

Hymen. Dl Dr. Gavrilă Suciș, avocat în Hațeg s'a logodit cu d-șoara Hortensia Penciu, fiica dlui Nicolae Penciu, jude de tribunal în pensiune din Sibiu. Sincere felicitări.

Române distinse. În 15—16 Februarie s'a ținut examenul la școala pentru lucrul de mână, desemn, pictură, etc., a reuniunii femeilor sășești la Sibiu, ear' în 17—18 a fost expoziția lucrurilor. Eleve române ale școalei au fost d-șoarele Valeria Greavu, Elvira Cristea, Rafila Iancu (Mohu), și Aneta Mitru (Botoșani, România), cari toate au făcut examenul cu eminență; Valeria Greavu, a fost prima eminentă între toate elevele! Lucrurile expuse de d-șoarele române erau de o frumseță deosebită.

Turcia stă în privință financiară, tot pe picior slab. Și acum încearcă unele împrumuturi nu prea-prea mari și încă nu reușește a le căpêta ușor. Nici trebuințele zilei, plățile funcționarilor nu le poate plăti toate și la timp.

Masa studenților din Brad. Membri ajutători au binevoit a se înscrie: Dl Sabin Banciu, sublocotenent și dl Obădău, neguțător (Brad), ear' ca membrii ordinari următorii: D-șoara Maria Cristea, învăț., d-nii: Ioan Săbău, ospêt., Nicolau Luca, ospêt., Emil Pop, curelar, Ioan Impêrat, măcel., Ioan Golda, ospêt., Nicolau Popa, econom, Toader Achim, Lupea Petru, Petru Bota, Toader Popa, (econom), Alexandru Săbău și Petru Cioflica (croitori), George Feier (timar), Furdui băiaș, toți din Brad; Petru Lepa, din Criciova. Din Criciova s'au adunat 2 cor. Domnul Nicolau Mihulin, cand. de prof. cu ocasiunea con-

certului tinerimei române academice din Oradea-mare a adunat pentru »masa studenților« dela gimn. rom. din Brad, dela Toma Păcală, protop., și N. I. câte 4 cor.; Nicolae Zigre, adv. 3 cor.; Nicolae Mihulin, cand. de prof. Cluj, Toader Sacota, notariu Criștiș, Dr. Florian Duma, adv., N. Rocsin, rig. în drept, I. Valean și N. Crainic, not., I. Cupșa, Iuliu Veres, Aurel Zigre, reg. în drept, și Dr. Nicolae Popovici, câte 2 cor.; M. Popescu, jurist, N. N., Petru Cismaș, jurist, N. N., S. Babiș, contabil, X. J., N. N., N. N., Vreu nu Vreu, N. P., Mihaiu Flonta, N. N., A. Horvat, paroch, N. N., Iuliu Bardossy, prim. și Iosif Diamandi, câte 1 cor.; Aurel Crișan, jurist, N. N., N. N., D. Mangra, jurist, I. Budô, N. Moldovan, câte 40 fil.

Primească mulțămîta tinerimii din Zarand și jur. *Vasile Boneu*, prof.

In Anglia banii sunt și acum cum se zice ca pleava. Ziarele financiare vestesc că în marile piețe de bani e prisos mare de numêrar, pentru-că vine într'una aur mult din Indii, din Egipt, și alte părți ale coloniilor engleze. Banca Angliei a scăzut % -ul dela 4½ la 4. Ea dă în timpul de față banii cu 4%. Deși uriașele cheltueli ce le are Anglia cu rêsboiul în Africa-sudică au potopit grozăvenie de bani de-ai țerii.

Dl Adam Basarabă ales de capelan în Romos, a fost chirotonit sêptemâna trecută întru presbiter, și mâne (Duminecă în 3 Martie n.) va fi introdus în post.

Un om norocos. Conducătorul cancelariei notarului public din Rodez poate zice cu drept cuvênt că e om norocos. În curs de trei luni l'a certat norocul de patru-ori: în Decembrie a câștigat la loterie cu un los 100.000 de coroane, în Ianuarie 400.000, în 3 Februarie 500.000 și tot în 3 Februarie a câștigat și procesul de despărțenie contra soției sale.

Prietenie francezo-italiană. În primăvara ce se apropie, o flotă stând din mai multe corăbii italiene de rêsboiu, se va opri în golful dela Toulon. Știind aceasta, zilele trecute a fost la presidentul Loubet al Franciei, o deputațiune a orașului Toulon cu rugarea, ca presidentul să vină cu acel prilej la

Toulon. Presidentul a zis că în 6 Aprilie va merge acolo, unde se vor arangia sêrbări mărețe în onorul flotei italiene.

Dee D-zeu, ca aceste țeri surori să se împretinească tot mai mult!

Cât costă o coroană? Noul rege al Angliei și urmașii săi vor trebui să-și facă o coroană nouă, căci cea de acum fiind făcută anume pentru rêsosata regină, nu s'ar potrivi pe capul unui bărbat

Coroana valorează zece milioane de lei! Podoabele și petrite scumpe au fost luate din vechea coroană a lui George IV, care era prea grea pentru regina Victoria. În coroana reginei e un rubin mare, un zafir uriaș, 16 zafire mai mici, 4 rubine de mărime mijlocie, 1363 de briliante, 1273 briliante de culoarea trandafir, 147 diamante à jour, 4 măr-găritare extraordinar de mari și 273 mai mici.

Coroana e căptușită cu mêtasă și înconjurată cu hermelin. Are 4 pante în formă de cruce și pe fie-care pantă câte o cruce. Afară de această coroană de stat, Anglia mai are o coroană, mai puțin pompoasă. În Edinburg se găsește și coroana scoțiană, care datează deja din veacul XIV și pe care cea din urmă a purtat-o Maria Stuart.

Mulțumită publică. La concertul cu joc arangiat de tinerimea rom. ort. dela băieșagul de cărbuni din Petroșeni, sub conducerea d-lor: Iosif Radu și Ioan Opișă, în 17 Februarie a. c., în scopul decorării bisericii, au suprasolvit următorii:

Avram Stanca, paroch, 1 cor. 60 fil., Schmidt Ede, măestru, 3 cor., Dionisie Socol, epitrop, 2 cor., Ioachim Cerbicean, (Livezeni) 2 cor., Dumitru Gavrilă sen., (Aninoasa) 2 cor., N. Berkovicș, birtaș (Petrița) 2 cor., Pelger Mihály, preot ev. lut., 1 cor., Petru Iacob, oficial 1 cor., Petruș Ștef, băeș 1 cor., Ioan Cazan, măestru 1 cor., Petru Cinceș, băeș 1 cor., Dumitru Gavrilă jun., băeș (Aninoasa) 1 cor. Intrate peste tot: 103 cor. spese: 59 cor. 84 fil., venit curat: 43 cor. 16 fil.

Atât pentru suprasolviri, cât și pentru participare, comitetul par. aduce și pe această cale mulțumita și recunoștința sa profundă.

Tot cu această ocașiune, comitetul nostru par. își ține de plăcută datorință, a aduce mulțumita sa și d-nei

Raveca Moga născ. Tecău, soție de funcționar în gara drumului ferat din Petroșeni, pentru un covor de haras colorat, lucrat de d-sa, în valoare de 24 cor., pentru acoperirea prestolului.

Petroșeni, la 22 Febr. n. 1901.

Pentru comitetul parochial

Avram Stanca, paroch.

Resvrătire de băeși. Un lucru regretabil s'a întâmplat la 6 Febr. în comuna băeșască Săcărâmbu, care până acum nu s'a mai pomenit acolo, fiind oamenii totdeauna blânzi și chibzuiți, dar' abuzându-se de blândeța acestui popor muncitor sub pământ și punându-l la lucruri prea grele și în asemănare slab răsplătite, în aceea zi s'au răsculat băeșii asupra consilierului montan și a unui ingineriu care după cele spuse ar purta vina.

Răscoala a băgat în spaimă pe numiții domni, care însă li-s'a răsplătit bieților lucrători cu »bătăi gendarmerești« și impunsături de baionete, și arestări.

Cine cunoaște poporul din Săcărâmbu trebuie să se mire de această întâmplare și precum ni-se scrie, numai neînțelepciunii celor-ce dirig lucrurile e a să atribuie regretabila întâmplare.

Cununie. Cu plăcere facem cunoscută căsătoria dlui Iuliu Bora, teolog abs. cu d-șoara Lucreția Pop Bociat, drăgălașa fiică a dlui Avel Pop Bociat protopresbiter în Grădiște, întâmplată în 17 Febr. n. în bis. gr. cat. din Grădiște. Dorim toată fericirea.

De ce nu mânâncă jidovii carne de porc? Se zice, că pe când umbla pe pământ dl Christos, ca să vestească pe toate neamurile cuvântul dumnezeesc, a ajuns în un sat jidovesc. Jidovii aveau mânie pe el și căutau în tot chipul să-l facă de minciună și să-l omoare. Auzind jidovii, că dl Christos intră în sat, s'au pus la sfat, că ce să facă să-l prindă cu minciuna. După multă vorbă s'au înțeles să pună sub o covată o jidovoaică. Și au făcut așa și au chemat pe dl Christos și i-au zis: Spune-ne nouă, de ești fiul lui Dumnezeu, ce este ascuns sub covată? Și jidovii se uitau la el bucurându-se în inimile lor, că nu va ști.

— Sub covată ați ascuns o scroafă, le zise dl Christos.

Unul dintre jidovi, plin de bucurie se grăbi să ridice covata, ca să se vadă că dl Christos nu a spus adevărul. Dar' ce să vezi! Jidovii toți înlemniră; de sub covată în loc de femee eși o scroafă! Dl Christos ca să pedepsească pe jidovi pentru necredința lor și pentru gândurile lor păcătoase, prefăcù pe femeia de sub covată în o scroafă.

Și de atunci jidovii nu mai vreau să mânânce carne de porc, căci porcul e făcut din jidov!

Jertfele negrijei. Mare nenorocire s'a întâmplat zilele acestea în comuna Cubin, comit. Timiș, din cauza negrijei. Un locuitor din acea comună și soția sa s'au gătit în seara din Duminică trecută la o petrecere. Pe cei doi copii ai lor, un băiat și o copilă, i-au culcat într'un pătuțel lângă sobă, și au înfundat soba cu cărbuni, apoi au încuiat ușa și au plecat la petrecere. Cam după o oară părinții primiră știrea că în casa lor arde. Când aceștia ajunseră acasă, deja odaia întreagă era în flacări. Cei doi copilași au fost arși scrum. S'a pornit cercetare, în urma căreia s'a conchis, că din sobă a sărit vre-o scânteiță în așternutul copiilor și astfel a luat foc toată casa. Contra părinților negrijitori s'a pornit cercetare.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocasiunea concertului arangeat de reuniunea română de cântări din Orăștie la 3/16 Februarie a. c. a încurs suma de 188 cor. 50 fil. Din suma aceasta detragându-se spesele de 159 cor. 44 fil., a rezultat un venit curat pe sama reuniunii de 29 cor. 06 fil.

Cu supra solviri au binevoit a contribui următorii P. T. Dni: Dr. A. Muntean, 10 coroane, I. Vulcu 5 coroane, Nic. Vlad 4 cor., C. David 2 cor., I. Roșu 2 cor., I. Cotruș 2 cor. și A. Dubleș 2 cor.

În numele reuniunii exprim pe calea aceasta cele mai călduroase mulțumiri, atât prea stimaiilor oaspeți, cari ne-au onorat concertul cu prezența, cât și acelora, cari prin obolul bine-

voitor au încurajat întreprinderile reuniunii.

Exprim mai departe recunoștința reuniunii st. d-ne: Victoria Dr. Erdélyi, Maria S. Corvin și d-șoarei Veturia Corvin, pentru prețiosul concurs ce au dat reuniunii, ridicând prin prestațiunile d-lor programul și reușita concertului.

Orăștie, 26 Febr. n. 1901.

Ioan Branga,
dirig. reuniunii.

Cu ocasiunea arangării Seratei teatrale a meseriașilor români din Orăștie, s'au încassat peste tot 253 cor. 30 fil.; spesele au fost de 179 cor. 40 fil., a rezultat astfel un venit curat de 73 cor. 90 fil., care s'a administrat fondului meseriașilor.

Suprasolviri benevole s'au făcut de către următorii prea st. d-ni: Ioan I. Vulcu 5 cor., Dr. A. Muntean 4 cor., Petru P. Barițiu 2 cor. 50 fil., G. Cușuta 2 cor., S. Corvin jun. 2 cor., V. N. Bidu 2 cor., N. Părău 2 cor., A. Roșu 1 cor. 20 fil., Alex. Hossu 1 cor., I. Lăzăroiu, comerc. 1 cor., N. Opincar 1 cor., N. N. 20 fil.

Primească toți acești marimonioși donatori cele mai ferbinți mulțumite.

Totodată se aduce mulțumită publică și dlui înv. dir. C. Baicu pentru ostenețele avute cu instruirea diletanților, precum și pentru faptul, că votându-se din partea mai multor arangiatori 20 cor. pentru diletanți, la îndemnul d-sale aceia au respins a primi acea sumă, donându-o fondului.

Comitetul arangiator.

Comitetul de redacție:

Președinte: *Dr. Ioan Mihai.*

Membrii: *Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihai, Danil David și Constantin Baicu.*

Proprietar - editor: **IOAN MIHAIU**

Redactor respons. **IOAN MOȚA**

Invățăcel măcelar!

În măcelăria subscrișului se primește îndată un invățăcel.

Băiatul se fie în etate de 14—15 ani, bine dezvoltat și de naționalitate român.

Viitor frumos!

Aurel Papiu,

măcelar în Orăștie (Drumul țării).

„FĂGETANA“ institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Făget.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Făgetana“, ca societate pe acțiuni în Făget, sunt prin aceasta invitați în sensul §-lui 15 al statutelor societății la a

IX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Făget, Joi la 14 Martie n. 1901, la 10 ore a. m., în localul societății.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul direcțiunii despre activitatea instit. și despre rezultatul gestiunii anului IX.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decisiunea asupra compturilor anuale.
4. Decisiunea asupra împărțirii profitului curat, realizat în anul al IX-lea de gestiune.
5. Darea absolutorului membrilor în direcțiune și în comitetul de supraveghiere.
6. Modificarea §§-lor 14, 16 și 18 din statutele soc.
7. Alegerea alor 4 membrii în direcțiune.
8. Eventuale propuneri făcute în sensul §-lui 26 din statutele societății.
9. Exmiterea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală sau în persoană sau prin plenipotențiați, sunt invitați în virtutea §-lui 16 din statutele societății a-și depune acțiunile D-lor cu o zi înainte la cassa societății.

Făget, la 14 Februarie st. n. 1901.

Direcțiunea.

Active.		Contul Bilanțului		Pasive.	
	cor.	fil.		cor.	fil.
Cassa în număr	19.314	89	Fonduri sociale:		
Realitățile institutului	41.407	69	Capit. de acțiuni 1000 acț. à 200 c.	200.000	—
Efecte publice	19.945	40	Fondul de rezervă	100.000	—
Acțiuni străine	20.720	—	Fondul special de res.	21.699	42
Impr. pe camb. cu giranți cor. 580 284 24			« de garanță	6.000	—
după descriere « 184 —	580.100	24	« realităților	3.376	70
Imprumuturi pe cambii cu acoperire hipot.	164.121	40	« de pensiune al funcț.	40.132	61
Imprumuturi pe ipotece	163.688	40	Dep. spre fructificare	665.371	22
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventați	128.290	14	Cambii reescomptate	162.529	82
Credite de cont-courant	70.321	14	Inrerese anticipate pr. 1901	10.006	24
Mobilier cor. 1.874 69			Dividende neridicate	220	—
după amort. de 10% « 187 47	1.687	22	Diverse conturi creditoare	7.157	58
Diverse conturi debit. și interese restante	41.542	31	Profit curat	34.645	24
	1,251.138	83		1,251.138	83

Eșite.		Contul profitului și perderilor		Venite.	
	cor.	fil.		cor.	fil.
Interese:			Profit transpus din 1899	795	73
pentru fondul de rezervă cor. 4.680 76			Interese:		
« dep. spre fruct. « 36.457 62			dela im. pe cam. cu gir. cor. 63.679 36		
« cambii reescompt. « 15.161 78	56.300	16	« « « « acop. hip. « 17.343 36		
Spese:			« « « hipotece . « 16.217 62		
salare și marce de prezență cor. 11.806 —			« « « oblig. cu cav. « 14.217 91		
chirie, porto, tipărituri și alte « 4.322 35	16.128	35	« cred. de cont-courant « 5.357 64	116.815	89
Contribuțiune:			Profit dela realități	2000	—
directă cor. 7.789 31			« « acțiuni străine	1299	10
de 10% după inter. d. dep. « 3.645 75					
comunală « 1.547 78					
camera comercială « 191 66					
comp. de timbru « 291 —	13.465	50			
Amortisare:					
din mobilier cor. 187 47					
din cambii cu giranți « 184 —	371	47			
Profit curat	34.645	24			
	120.910	72		120.910	72

Făget, la 31 Decemvrie 1900.

Director executiv: **Sebastian Olariu** m. p.

Pentru comptabilitate: **Toma F. Haneșiu** m. p.

Aurel Popescu m. p.

Dionisiu Feneș m. p.

George Giura m. p.

George Popoviciu m. p.

Contul present examinându-l conform legilor și statutelor l-am aflat exact și cărțile purtate în bună regulă.

Făget, la 14 Februarie n.1901.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Dimitrie Iosof m. p.

Demetriu Carabașiu m. p.

Vasilin Nicorescu m. p.

Adam Leșnican m. p.

Alexandru Iclôzan m. p.

anul de gestiune 1900, scontrând cassa și censurând deosebitele valori și asemănându-le cu cărțile principale și auxiliare și în fine censurând toate ramurile de operațiuni, am aflat totdeauna corectitate, consonanță și deplină ordine.

Asemenea bilanțul anului de gestiune 1900 censurându-l din poziție în poziție cât și contul profitului și pierderilor, le-am aflat în consonanță deplină cu cărțile institutului și cu extrasele conforme dispozițiilor legilor comerciale.

Cu privire la distribuirea venitului curat de cor. 98,342.78 a anului 1900, propunerile direcțiunii le aflăm corăspunzătoare cu dispozițiunile statutare și le recomandăm On. adunări generale spre primire.

Pe temeiul acestora rugăm On. adunare generală pentru anul 1900 să dea absolutor atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere.

Arad, la 21 Februarie 1901.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

George Popovici m. p.

George Fejer m. p.

Nic. Marcu m. p.

Traian Vațianu m. p.

Pentru economi!

În **Lugoș** se află un mare deposit (magazin) de **mașini agricole** de tot felul, precum și atelier **pentru reparat de mașini**, — împreună cu **cancelarie pentru comisiuni**, — fiind proprietatea și sub conducerea dlui **Valeriu Pop**.

Toți economii cari doresc să cumpere ceva mașini economice sau au mașini de reparat sau vreau să-și procure ceva de ale economiei, vor fi foarte mulțumiți de marfa primită, de să vor adresa numitului **Valeriu Pop** în **Lugoș**.

Cei-ce vreau să fie feriți de înșelăciunea agenților necunoscuți și fără inimă, adreseze-se dară, spre binele lor înșiși, la

Valeriu Pop,

depositor de mașini agricole și comisionar economic în **Lugoș**.

2

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 275.000

(92)

Depuneri: cor. 1.750.000.

19—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8 ^o / _o ;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5 ¹ / ₂ , ear' dela corporațiuni culturale cu 6 ^o / _o ;	5) arândează și exarândează realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1901.

Direcțiunea.

Sz. 168—1901 végr.

1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hátszegi kir. járásbíróság 1900 évi Sp. II 464 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt Demsusán Teréz javára Zépa Izsák ellen 120 kor. s jár. erejéig 1901. évi február hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 620 kor. becsült következő ingóságok u.

m.: 1 pár ökör, s 1 tehén bornyuval nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. járásbíróság 1901. évi V. 16/2 számú végzése folytán 120 kor. tőkekövetelés, ennek 1900. évi nov. hó 1. napjától járó 5°/_o kamatai, és eddig összesen 66 kor. 90 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Demsuson adós házánál leendő eszközzésére **1901 évi március hó 8. napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívátnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hátszegen, 1901. évi II. hó 15. napján.

Csuos Gyula,

kir. bíróági végrehajtó.

„Minerva“

Institut Tipografic

Orăștie.

Se recomandă a executa următoarele: ☞

Opuri, Broșuri și ☞

Placate ☞ ☞ ☞

Bilete de logodnă și cununie ☞ ☞ ☞

Carte și epistole ☞

☆ Circulare ☆

& preț-curenturi

Note, Bilete de vizită ☞ după plac și ☞ ☞ cerere ☞ ☞ ☞

Registre și imprimare

Anunțuri, ☞ ☞ ☞

Compturi și Adrese.

Bilanțuri etc. etc. ☞

Această tipografie e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a pute executa ori-ce comandă prompt și cu cea mai mare acurateță!

Comandă din afară se efectuează repede!

SPICUIRI LITERARE

Pe jumătate de an . . . 1 cor.

Orăștie, 16 Feb. v. 1901.

Pe un an întreg . . . 2 cor.

Mireasa ideală.

Pețitoare, Coana Lina, ce-a măritat sutimi de fete,
O femeiușcă guralivă și-a rupt vre-o trei perechi de ghete.
Căutând o fată „cum se cade“ pentr'un flăcău care dorea
Să se însoare de se poate, c'o fată după pofa sa.
Ce-a mai umblat Cucoana Lina și câte fete n'a găsit,
Dar' vezi... nici una după pofta flăcăului ea n'a prodit.
Ba una că este bătrână, ba alta c'are nas pocit.
Știi, om cu draci... se plictisise și Coana Lina în sfîrsit.

Mai eri, era cam pe la toacă, flăcăul Nae Secăreanu
Ședea în casă în tăcere, cetind pe Haiducu Jianu
Când Coana Lina pețitoarea, intrând în casă la flăcău
Ii zise:

— Ți-am găsit o fată, tocmai cum vrei, pe gustul tău.
E cam bătrână.

— Ce? bătrână?

— De ochiu stâng nu vede bine.

— Ia fugi d'aci Cicoană Lino, n'o iau...

— Ascultă ici la mine:

În gură dinți de loc nu are, și schioapătă de un picior.

— N'o iau: ce? vrei să-ți rizi de mine?

— ... și e cam surdă binișor,

Daț' are zestre două sute de mii de lei...

— Vai! o ador!

Oh! unde este, Coană Lino, o iau!, chiar mâne mă însor!

C. Modestu

NOBILA RĂSBUNARE

Sicriul era foarte simplu; o
ladă săracioasă de brad. Nu
erau flori pe coperiș și nici o po-
doabă în sicriu și pe hainele moar-
tei. Părul cel brunet era dat în-
dărăt și era cu totul descoperit.
Blata ferice, care a avut să în-

dure cea mai mare săracie, pare-
că rîdea în somnul său de veci.

«Vreau să-mi ved mama» zise
suspinând sormanul său fiu, când
îngrijitorul orășenesc pentru ale
înmormentării înșirofa coperișul.

«Nu se poate; feră din cale,
tinărul; pentru-ce nu înlătură
nime pe acest mojiç?»

«Lăsați-mă să o ved numai
un minut», strigă nefericitul orfan
plângend lângă sicriul de cerșitor;
și când privia în fața aspră a
aceluia, care-l vătămase, șiroaie
de lacrimi îi udau obrazii, pe
cari viociunea tinereții n'a avut
încă loc. Era sfâșietor de inimă
să-l auzi strigand: „Numai odată!
Lăsați-mă să-mi mai ved mama
odată!»

Neomul acela a lovit îngrabă
și fără milă pe copil, și l-a îm-
pins cu putere, astfel că acesta a
amețit; dar' și-a venit earăși în
fite, a stat pe o clipă pe loc su-
flând greu de durere și mânie;
ochii săi vineți scânteiau, buzele-î
tremurau, și cu fața roșie de nă-
caz și cu lacrimi în ochi și-a ri-
dicat slabul său braț, și-a strigat
cu o voce, care nu mai sēmēna a
fi de copil: „Când voi deveni
odată om, să știi că pentru aceasta
te omor!»

Îngrabă sicriul și o grămadă
de pământ despărțiau pe copil
de mamă-sa, și un monument mai
puternic decât granitul s'a înșift
în inima tinărului ca aducere
aminte a unei fapte fără inimă.

* * *

Sala tribunalului era plină până
la cel din urmă loc.

Judecătorul a întreat: „Află-
se cineva să apere pe acest om?»
S'a făcut tăcere, ca și când

totul s'ar fi isprăvit, când un tiner bărbat cu buzele strins lipite, cu o privire de rară cumișie, cu trăsurile frumoase ale feții sale, cu pași îndrăsneți și cu ochii săi plini de foc, a pășit ca apărător al persoanei descreeate și fără nici un sprijin. El a fost, ce e drept, strein, însă dela cel dintău cuvânt ce-a rostit s'a făcut adâncă tăcere în sală. Darul său de vorbire era răpitor și convingător. Omul, care nu și-a putut afla nici un prietin, a fost judecat nevino- vat și pus în libertate.

„D-zeu să-ți răsplătească, dom- nul meu, eu nu sunt în stare.“

„Eu nu cer nici o răsplată“, respunse străinul cu o răceală ca de gheață.

„Eu — eu cred, D-ta îmi ești străin“

„Omule! Voi a-ți ajuta ca să-ți aduci aminte. Înainte cu 20 de ani, D-ta ai împins în laturi de lângă sicriul săracăcios un copil care, cu inima frântă de du- rere, voia să arunce cea din urmă privire asupra mamei sale. Eu am fost acel copil sărac și amărit.“

Omul s'a înroșit ca focul.

„Și D-ta m'ai scăpat, ca să-mi repui acum vieța?“

„Nu; eu știu o răsunare mai prețioasă: eu am mântuit vieța unui om, a cărui faptă crudă de douăzeci de ani m'a ros la inimă. Du-te! și gândește-te la lacrimile copilului sărac și neajutorit.“

Omul și-a plecat capul de ru- șine și s'a dus dinaintea acestui marinimos, care a fost pentru el pe cât de sublim (măreț) pe atât de necuprins; însă tinerul și no- bilul apărător simțea, că în sufle- tul său s'a sălășluit bună-plăcerea lui D-zău.

Din nemțește
traducere de R. S.

BUNICUL

Bunicul șade la fereastră
Dorește lume să mai vadă
De-odată vesel, blând suride, —
Ce vede oare el în stradă?

Sunt doi iubiți ce trec în grabă
Și de pe fața lor senină
Betrânul înțelege bine
Că fericirea li-e deplină.

Priveste blând la ei bunicul
Și-uitând atâta bătrânețe
Iși amintește cu plăcere
De vremile din tinerețe!..

Nicolae Condiescu.

PRAVOSLAVNICUL

— ȘI SLĂNINILE

Era odată un biet creștin sărac și cu o droaie de copii mărunți. Toată avuția lui era gura femeii și gura copiilor cari țipau de fie- ce; zi-le guri flămânde și pace bună.

Bietul creștin, ce făcù, ce drese, s'alese de sfântul Crăciun c'un porc gras, că de sărac, sărac, dar' Crăciun fără porc, Paști fără ouă roșii, și nuntă fără lăutari, nu în- tră în capul Românului.

La Ignat dete să taie porcul, dar' cu cine? Muera lui era cu mâinile legate; unde s'o lase copiii? Copiii, ca copiii mărunți, se adu- naseră împregiurul ei, și cel mai mic sugea ce mai avea de stors din țățele ei slabe, ca de temee săracă.

Se suci românul, se învârti, dar' n'avea cu cine tăia porcul.

Nevoia îl făcù să se gândească la vecin, un vecin ciudat de tot, căci era bătrân, singur, cuc, uscat, păcălit și ducea o vieță de călu- găr, de pravoslavnic, de pustnic,

de sfânt în toată legea, bombă- nind toată noaptea și toată ziua viața sfinților părinți.

Și de, bietul creștin, dese-ori zisese de bătrân: »prea într'una, într'una, cruci peste cruci, și cine face într'una cruci, nu e cu cru- cea'n sin!«.

Dar' n'avu cum s'o cărmească, și chemă pe bătrânul pravoslavnic ca să taie porcul.

Și așa tăiară porcul.

Aprinseră un foc de paie cu câteva găteje, îl pârliră, îl frecară cu cărămidă; îl spintecară, ear' slăninele le făcură în patru și le atârnară în podul casei.

La urmă, românul mulțumit, voi să dea câteva bucăți de carne pravoslavnicului, ear' acesta își făcù cruce, se cutremură, și cu nici un preț nu voi să primească, zicând c'un glas de mucenic:

— Lasă, lasă, omul lui D-zeu, că pentru Dumnezeu am muncit.

Ei, dar' cine'mi fusese omul cu crucile!

De lăcomia dracului, când ești lacom, nici crucile, nici viețile sfinților nu te scapă. Uite așa, îi rămăsese pe suflet slăninele, că mult erau albe, și groase ca un lat de palmă și mai bine; și le simțea pe limbă și în cerul gurii.

Iacă de ce pravoslavnicul aş- teptă, până după miezul nopții, fără să închiză ochii, trudindu-se cu gândul cum să șteargă slăni- nele spânzurate în podul casei.

Se gândi el ce se gândi, și înainte cu un Doamne ajută și cu sfânta scriptură.

Când ajunse la ușa vecinului, vecinul sărac, rupt de oboseală și ghemuit de frig, dormea dus, cu nevasta și cu copiii, clae peste grămadă.

Cucernicul bătrân vru să în- cerce cât de adânc le e somnul,

și bătănd tare în ușe zise cântând:

— Deschideți voi porțile, căci vi se vor deschide vouă porțile cerului!

Așil bieții oameni dormeau duși; nu se auzi nici pic; barem unul se se fi învîrtit de pe o parte pe cealaltă. Ei, greu se ai năravul de-a te învîrti când îți rămâne spatele gol. Și ei abia se potriviseră, spate în spate, cu nasul în sdrențele lor de velințe.

Vězënd cucernicul bătrân că dorm cu toții ca niște bolovani de piatră, începù, și hîț în dreapta hîț în stînga, până descue ușa omului; când se pomeni înlăuntru, ca să vadă cum dorm, o luă popește, făcënd cruci late:

— Acesta este întunerecul cel vecinic și scrășnirea dințiloooooor!

Și nimic, nici o scrășnire de dinți.

Cucernicul ear' îi trase o cruce, și puse mîna pe bărbat și'l hîții, cântând pe lung și tare:

— Bălaurul acesta pe care 'l-ai zidit a'l batjocori de dînsuull!

Așil pace! de unde? par'că era bălaurul.

Și dibuind până la capëtul celalalt al patului dete peste muire și zise:

— Marea această, este mare și laaatăă!

Ear' învîrtind mînile pe deasupra copiilor mai zise:

— Acolo, juvenii mari și mici, maari și miiiici.. corăbiile umbăă!

Și încredințându-se că dorm toți ca niște bușteni, se duse în tindă, orbăcâi până înnemerii scara și așezëndu-o la gura podului, zise prelung și pe nas:

— Aceasta este scara pe care vzezut-o-a Iacov în vis, și ingerii Domnului se suia și se coboraaaul

Ear' când se suî în pod și puse mîna pe slăhini zise:

— Suiitu-te-ai la înălțime și robitua-i robiiimeee!

Dar' hop!, ce cu gîndul n'ar fi gîndit, când voi să se coboare pe scară, tremurându-i mînile de frică și de trig, îi scăpă o slănină, și slănina răbufni de niște străchini și căldări pe care le sparse cu mare zgomot de să se deștepte și pietrile.

Și pravoslavnicul, încercă o cruce și zise:

— Intristat este sufletul meu până la moarte! Doamne, păzește-mă de ceasul acesta și mă izbăvește de cel rēēu!

Și eacă și omul de casă se deșteaptă, aprinse o luminare și vzezënd scara la gura podului și o slănina trântită jos, ridică toată casa în sus și înhăță un retevei, și se repezi pe scară în sus.

Iar' pravoslavnicul speriat rupse învălitoarea ca să scape și zise: cu glasul tremurând:

— Ruptu-ai sacul tēu, Doamne, și m'ai încins cu veseliiie!

Și pe când hoțul de păgubaș era în pod, pravoslavnicul era pe casă, și luându-și inima în dinți ca să sară jos, îngănă:

— Și șchiopii vor sări ca coorbiii!

Și bildibîc jos.

Păgubașul după hoț.

Fugi păgubașul, fugi pravoslavnicul cu slăninele. Și svîrrr Românul cu reteveiu după cucernic și-l pocni în cap; dar' de unde, hoțul să cadă?

Și de durere gonea de-i sfi-rfiau picioarele!

Și trecëndu-și mîna prin pēr și dând de sînge zise, cam popește, cam hoțește:

— Unsu-ai, Doamne, cu unt, cu unt de lemn caapuul meu!

Și bietul păgubaș auzindu-l și vzezënd că nu-l mai ajunge, să oprî locului, încrucisă mînile pe piept, dădu din cap și zise și el cu glas lung, făcënd după glasul pravoslavnicului:

— Adevēr zic vooooouē, că hoțul fuge mai iute decât păgubaaașul..

Delavrancea.

TEATRU

Așa e, lumea-i un teatru,
Și noi suntem actorii ei.
Da, dar' în celelalte teatre
Când eși pe scenă știi ce vrei.

Pe câtă vreme teatrul lumii
Il joci cu rolul ne'nvęțat
Și nu e nici măcar suferul
Sē-ți sufle când te-ai încurcat.

RADU D. ROSETI

6 și cu 3 fac 1.

Luăm 9 chibrituri și așezăm, două vertical, despărțite una de alta, apoi mai departe, alte două, tot asemenea despărțite, însfirșit alte două pe același rînd, însă unite sus în unghiu; deja am în-trebuințat 6 chibrituri.

Punem din cele 3 rēmase, unul sub cele două dintăiu și lipit de dānsele, altul în diagonal între cele de al doilea, și pe cel de al treilea, transversal peste cele dela sfirșit. Am împlinit condițiunea scriind 1.

Prin foc...

El: Domnișoară, pentru d-ta ași trece prin foc.

Ea: Treci mai bine prin casa de alături și vorbește cu mama...

I A R N A

— «Ce frumos e iarna! ce bucurie: Decembrie sosește!», zic unii.

— «Doamne ajută-ne, iată iarna! Ce ne vom face?» — oftează alții.

Și astfel este, aci pe pământ, cu ori-ce lucru, care are partea lui bună și rea, și care, prin urmare, face fericirea unora și nenorocirea altora.

Cea dintâiu exclamare de mai sus este — se poate ghici ușor — a unui copil sau chiar a unui om bogat. Se vede bine că nu așteaptă dela iarnă decât sărbători, teatre, pomi de Crăciun, petreceri de tot felul. — Zăpada nu-i spărie nici-de-cum. Este atât de plăcut să audă cineva — deșteptându-se în odaia sa bine încălzită — clopoțelii săniilor cari alunecă fără nici un zgomot, pe întinsul covor alb! Este atât de plăcut să vezi acea albeață strălucitoare care ne înconjoară în loc de verdeața primă-verei, și care ne va face să găsim pe aceasta și mai frumoasă când va reveni! — Și cu ce simțiment de mulțumire, puțin cam egoist, — trebuie s'o mărturisim — contemplant fulgii groși de zăpadă care vin să se topească pe geamurile noastre, și ascultăm vântul care vîlje în cămin: ne știm la adăpost.

Dar' oamenii săraci, cei care scot a doua exclamațiune, nu pot să vadă și să audă toate acestea, decât cu lacrimi înghețate pe fața lor searbădă. E oare trebuință de-a descrie suferințele lor? Aceasta a fost făcută de atâtea ori! Fiecare își închipue că le cunoaște, dar' foarte puțini le pricep; căci spre a le înțelege într'adevăr, trebuie să ai inimă. Numai aceia știu ce este iarna pentru săraci:

nici un lemn, sau numai câteva nuiele, spre a încălzi o odaie rău închisă, în care vântul și zăpada nu se sfiesc de-a pătrunde; câțiva cărbuni, aproape stinși spre a desmormi mâinile învinețite, picioarele înghețate ale bieților copilași; nici o tertură, sau o zamă caldă pentru a potoli fiorii care le sgudue corpul. Sunt încă mulțumiți când au o bucată de pâine, un măr pe jumătate putred spre ași alina foamea.

Și apoi, dacă vine boala, dacă munca lipsește, atunci cele din urmă mijloace ale părinților, cei din urmă gologani, adunați cu trudă, se duc, și iată neagra mizerie care vine să facă victime.

Oh, cei-ce au avut fericirea de-a nu cunoaște acest oaspete îngrozitor, dacă toți aceia cari se bucură nu numai de vre-o avere mare, dar' și de o oare-care dare de mână, ar jertfi un mic număr din petrecerile lor spre a veni în ajutorul desmoșteniților soartei, câți oameni săraci, câți copii nenorociți ar putea fi încă veseli, la sosirea iernii?

Edelweiss

UN RĂSPUNS MAMII

Când ziua este un prilej
De-a îndrîji mai mult
Al suferințelor vîrtej,
Da'mi voie, mamă să n'ascult
Înțeleptasca ta povață
De-a mă scula de dimineată.

TRAIAN

DE LOCI...

SNOAVĂ

Pleacă la drum un român și pe cale ajunge pe un țigan, care se ducea tot în cotro se ducea românul.

Ajungându-l întră în vorbă cu el, că — vezi bine — mai bine e să ai la drum un tovarăși mai vorbești, mai te-ajuti cu el...

Inserându-se, au poposit la un han într'un sat și s'au culcat amândoi într'o odăiță. N'au apucat să adoarmă bine și numai începe prostul de țigan a striga și-a sbiera de deșteaptă pe român. Țigăna, ostentit, îi trăsă o înjurătură și îi zise că de o mai sbiera, a doua zi îl bate măr.

Țiganul s'a cum speriat că știa că are cusur de vorbește în somn și s'a gândit ce să facă. Gândindu-se, a adormit. Peste noapte a mai strigat ear', dar' românul a tăcut cu gândul să-l bată când s'o face ziua.

Când s'a luminat, românul de colo zice:

— Ia scoală țigane, să te bat, că m'ai deșteptat de vre-o trei ori astă-noapte.

— La ce să mai bați, românico, că nu sunt eu de vină.

— N'ai fi, dar' e vorba: m'ai deșteptat tu de n'am putut să mă odihnesc, om obosit de atâtea drum...

— Visam, vere, zise țiganul, par'că ma băteam cu unu...

— Ei și, ce-mi pasă mie?

Să-ți pese, cum să nu-ți pese, că vrei să mă bați pe mine, dar' vezi că n'am sbierat eu, ci ăla cu care mă băteam. Eu îi ziceam să tacă, și el, al dracului, de loc!...

Dumitru Stăncescu.

